

PROJEKT GRAĐANSKIH PRAVA Civil Rights Project SISAK

URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA

n/r Tena Šimonović Einwalter

Savska cesta 41/3 (zgrada Zagrepčanke)

10 000 Zagreb

Klasa: 028-01/25-04/0039; urbroj: 506-02

Klasa: 028-01/25-04/0007; urbroj: 506-02

IZVJEŠĆE za 2025.

I. DISKRIMINACIJA

1. Pojave i slučajevi diskriminacije

-PGP Sisak tijekom 2025.godine bilježi, kao i već dulji niz godina, relativno mali broj predmeta diskriminacije. PGP Sisak smatra da je i nadalje razlog tome nedovoljna informiranost građana te također i dalje prisutne posljedice razornog potresa na području Sisačko-moslavačke županije.

U 2025.godini PGP Sisak je zabilježio **23** predmeta diskriminacije, a u vezi kojih je podneseno **11 predstavke** i **8 pritužbi** Uredu Pučke pravobraniteljice, u ime stranaka. Problematika tj. konkretna pitanja radi kojih su se stranke prituživale na diskriminaciju su: obnova nakon potresa i postpotresna problematika, statusna pitanja među kojima je i primitak u hrvatsko državljanstvo, dugotrajni privremeni boravak, stambeno zbrinjavanje te deložacija pripadnika romske nacionalne manjine iz stanova u Zagrebu, itd.

Također ističemo da se još uvijek osjećaju posljedice razornog potresa od kraja 2020.godine, a to iz razloga jer još uvijek velik broj stradalnika nije dobio obnovu ili su dobili neodgovarajuću obnovu kuća, točnije zabilježen niz propusta u obnovi oštećenih kuća. Dakle, posljedice potresa i dalje se negativno odražavaju na život stradalnika, njihovu egzistenciju zbog sporosti obnove privatnih kuća i stanova, a potom i zbog niza propusta u obnovi stambenih jedinica. Primjećujemo da su dovršene i useljene stambene zgrade na području Siska i Petrinje te na području Siska bilježimo posljedice propusta u obnovi (problemi s odvodom, strujom, propuštanjem vode pokrova zgrade i sl.). Na području Siska i Petrinje obnovljeno dosta javnih zgrada (zgrada Sisačko-moslavačke županije, zgrada kulturno-povijesnog centra SMŽ na mjestu bivšeg istražnog zatvora u Sisku, gradska knjižnica, zgrada gradske uprave Grada Siska, a u Petrinji zgrada Državnog arhiva, zgrada općinskog suda, gradska munjara, zgrada bivše prve

osnovne škole koja postaje središte obrazovne i kulturne djelatnosti, Doma zdravlja u Petrinji, Doma kulture- Hrvatskog doma u Petrinji, itd.).

2.Pojave nasilja nad starijim osobama i pritužbe vezano za isto

-PGP Sisak kontinuirano pruža pravnu pomoć starijim i nemoćnim osobama, kao posebno ranjivoj skupini društva. Prema našim podacima u **2025.**godini pružena je pravna pomoć za **461 osobu** stariju od 60 godina. Starije osobe nam se obraćaju s raznim pitanjima, kao što su ovrhe, ugovori o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, nasljeđivanje i raspoređivanje imovine za života (oporuke, darovanje) kao i radi problema sa sklapanjem ugovora putem telefona s raznim telekomunikacijskim kućama, ovrhama vezanim uz isto, a isto tako i radi mirovinskih i socijalnih prava-posebno ove godine radi negativnih rješenja u vezi inkluzivnog dodatka.

U općini Vojnić, PGP Sisak je dana 17. prosinca 2025.god. održao dinamičnu radionicu „Pravo na inkluzivni dodatak i proceduralne poteškoće osoba s invaliditetom“. Najveći broj dionika bio je starije životne dobi, koji su iskazali veliki interes, dinamiku sudjelovanja i razvili interakciju s predavačem. Na radionici istaknute su sljedeće proceduralne teškoće za osobe s invaliditetom s kojima se isti susreću u praksi. Riječ je o složenim i dugačkim administrativnim procedurama, sporosti samog postupka vještačenja, nedovoljno jasnih ili nepotpunih informacija, te kašnjenja u donošenju Rješenja i na koncu, isplate.

Zaključno, Zakon o inkluzivnom dodatku kao takav nije provediv u praksi, pojedine odredbe su diskriminacijske, te je potrebna što žurnija izmjena.

3.Sudski postupci u vezi diskriminacije, presude

-U 2025.godini nismo zabilježili niti jedan sudski postupak u vezi diskriminacije.

4.Istraživanja o pojavnosti diskriminacije i obiteljskog nasilja nad starijim osobama

-Tijekom 2025.g. nismo provodili detaljno istraživanje o pojavnosti diskriminacije nad starijim osobama i obiteljskog nasilja, ali smo i tijekom 2025.g. nastavili s podjelom naše brošure „Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama“, nastojali podići razinu informiranosti starijih osoba o mogućim štetnostima ugovornog uzdržavanja, aktivno smanjiti broj zlouporaba u slučajevima ugovornog uzdržavanja te prevenirati nasilje nad starijim osobama i povećati kvalitetu njihovog života. Dakle, nastojali smo podjelom navedene brošure te kontinuiranim pravnim savjetovanjem, preventivno djelovati na sve pojavnosti diskriminacije i nasilja na starijim osobama.

[Brošura – Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

Tijekom 2025.god. nastavljamo s kontinuiranim pravnim savjetovanjem starijih osoba vezano za sprečavanje obiteljskog nasilja nad starijim osobama kroz informativno-edukacijske posjete korisnicima programa Zaželi na području Općine Vojnić i Općine Topusko, udomiteljskim obiteljima, te kroz pravno savjetovanje u individualnim predmetima na području Općine Delnice i Dom Bidružica/Desinić.

5.Ciljane aktivnosti, vezano uz zadovoljavanje potreba ili zaštite osoba starije životne dobi i mladih

- Nakon što je PGP Sisak proveo dvogodišnji projekt pod nazivom STAR – Stariji trebaju aktivno razmišljati!, a u suradnji s Građanskom inicijativom „Moj grad Sisak“, financiran sredstvima MRMSOSP (provedba tijekom 2023/2024.g.), PGP Sisak je nastavio s daljnjim pružanjem pravne pomoći starijim osobama putem savjetovanja u našem uredu, te putem besplatnog pravnog telefona i e-maila. Napominjemo da je taj program bio usmjeren na unaprjeđenje kvalitete života starijih osoba, ublažavanje socijalne isključenosti, informiranje starije populacije o mogućnostima štetnog ugovaranja i podizanje razine svijesti šire javnosti o potrebama zaštite starijih osoba.

-Osim toga kontinuirano i nadalje radi informiranja starijih osoba vršimo podjelu brošure „Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama“, kojom smo utjecali na nivo informiranosti starijih osoba te djelovali preventivno u cilju smanjenja diskriminacije nad starijim osobama. Dodatno održali smo i edukativnu radionicu na temu „Pravo na inkluzivni dodatak“, koja je održana 17.12.2025. u Vojniću, a koja se dobrim dijelom odnosi na starije osobe te su nam se na istu odazvale većinom osobe starije životne dobi.

-Određeni broj starijih osoba se obratio i radi pokretanja sudskog izvanparničnog postupka utvrđivanja izvanbračne zajednice, a radi ostvarivanja prava na dio obiteljske mirovine iza pok.supružnika. Radi se o osobama koje imaju neku od svojih mirovina, a od 1.1.2023. su po izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju dobile mogućnost ostvarenja prava na dio obiteljske mirovine iza pok. supružnika (NN 119/2022), a sa supružnikom su živjele u izvanbračnoj zajednici. Tu se pojavio niz problema oko dokazivanja iste zajednice te smo još u 10/2024. uputili jednu inicijativu Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (u daljnjem tekstu: MRMSOSP), a radi usklađivanja Zakona o mirovinskom osiguranju i Obiteljskog zakona, na način da osobe koje su naslijedile izvanbračnog supružnika ne moraju radi mirovine dokazivati izvanbračnu zajednicu, ali na istu inicijativu nadležno Ministarstvo nije reagiralo.

6.Jeste li tijekom 2025.g. provodili aktivnosti usmjerene na informiranje građana o izmjenama Zakona o obveznim odnosima, koje se odnose na ugovore o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju te na rizike sklapanja ugovora

-Nakon završetka provedbe projekta STAR – Stariji trebaju aktivno razmišljati! (2023/2024), tijekom 2025. **ponovno smo se prijavili** na natječaj MRMSOSP, no, odbijena je naša prijava. Bez obzira na to PGP Sisak i nadalje kontinuirano u našem uredu, putem besplatnog pravnog telefona 0800 200 098 kao i putem e-mail upita, pruža pravnu pomoć i savjetuje starije osobe te ujedno informira starije osobe, članove obitelji i druge dionike o zaštiti starijih osoba i potrebi sprečavanja nasilja nad istima. Dakle, na taj način želimo nastaviti djelovati na području zaštite starijih osoba odnosno utjecati na ublažavanje socijalne isključenosti i na uključivanje starijih osoba u život zajednice, kao i podizanje razine svijesti o pravima starijih osoba te općenito ublažavanje nasilja nad starijim osobama te informiranje o prednostima i manama sklapanja ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, čime smo htjeli izravno utjecati na sprječavanje zlouporabe navedenih ugovora, a naše nastojanje je da se opet prijavljujemo na takve programe.

7. Problemi s kojima se susreću stradalnici od potresa u postupcima obnove i stambenog zbrinjavanja nakon katastrofalnih potresa te kako vidite revitalizaciju pogođenih područja SMŽ?

-PGP Sisak je i tijekom 2025.godine nastavio s praćenjem događanja i pomaka oko postpotresne obnove na području Sisačko-moslavačke županije (u daljnjem tekstu: SMŽ) te smo i nadalje ostali član Koordinacije humanitaraca SMŽ, koja je osnovana pri Crvenom križu.

-Tijekom 2025.godine zabilježeno i daljnje postojanje kontejnerskog naselja u Sisku, Zagrebačka 47 (kod Pevexa), gdje je smještena većina stradalnika s područja Siska. Osim toga došlo je do useljavanja stradalnika u novoizgrađenu stambenu zgradu u Sisku, Capraška ulica, a na kojoj je zabilježeno niz propusta u obnovi te su korisnici prijavili razne kvarove u vezi vode, struje i propuštanja gornje ploče zgrade.

Osim toga zabilježili smo pritužbe stradalnika na vrlo spor proces obnove (S.N. (23941), R.S. (23773),

-Osim toga nekolicina stradalnika nam se javila s pritužbama na loše izvedenu obnovu kuća (D.Č. (9830), D.R. (23354), D.V. (20099)

-Vidljivi su pomaci u obnovi javnih zgrada u Sisku i Petrinji.

-Osim toga napominjemo da je završena izgradnja stambenih zgrada u Petrinji, ul.A.Turkulina, koje su uglavnom useljenje i nema pritužbi na bilo kakve nedostatke. U Sisku je vezano za stambenu zgradu u Capraškoj ulici (preko puta Konzuma), stavljeno više primjedbi na izvedene radove. U Glini su izgrađene i useljene 4 višestambene zgrade, Runjaninova ulica. Sve napomenute zgrade građene sredstvima Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, kojim je planirana izgradnja stambenih zgrada u Glini, Petrinji, Topuskom, Dvoru, Gvozdu i Sisku (36 zgrada od čega 20 u Sisku).

-Vezano za revitalizaciju pogođenih područja SMŽ, ističemo da je jedina svijetla točka i pozitivan pomak izgradnja javnih zgrada koja još uvijek traje i vidljiva je i u Sisku i u Petrinji. No, osjetna je pojava smanjena broja stanovnika, ali vidljiv je i znatan priliv strane radne snage (strani radnici iz Nepala, Filipina, Indije, zatim s Kosova....). Ne vidimo neke bitnije pomake u oživljavanju ovog kraja, iako je sada Sisak povezan sa Zagrebom novom auto-cestom. Industrija u ovom kraju je sasvim „zamrla“, a glavne djelatnosti su uslužne kao npr. trgovine, manji ugostiteljski objekti kao i neki manji obrti. Poljoprivreda vrlo loše stoji.

- **Vezano za zapažanja o stanju ruralnih područja** odnosno o izazovima s kojima se susrećemo u radu s ovom populacijom napominjemo da su i nadalje, ključni problemi ove kategorije građana nedostupnost institucija zbog prometne udaljenosti i nepovezanosti s općinskim ili gradskim središtem, pa isti građani vrlo teško dolaze do zdravstvenih, socijalnih i ostalih ustanova i usluga. Stoga smo kroz naše kontakt točke (naše bivše područne urede ili kontakt osobe u gradskim i općinskim upravama-Hrvatska Kostajnica, Dvor, Vojnić, Gvozd, Topusko) organizirali pružanje pravne pomoći istim osobama.

Ovom odsječeonošću ruralnih područja **najviše su pogođene starije osobe**, koje žive same i nemaju nikog tko bi ih obilazio i uzdržavao, ali isto tako i **osobe srednje životne dobi kao i mlađe osobe, pogođene kako posljedicama prometne nepovezanosti i odsječenosti, a k tome dodatno ih prate i posljedice potresa zbog kojih su im se dodatno pogoršali životni uvjeti. Također imamo i manji broj osoba koje su beskućnici.** Svakako su najranjivije skupine

starije i nemoćne osobe, koje žive same u odsječenim ruralnim područjima, ali i ostale osjetljive kategorije stanovništva.

PGP Sisak se i tijekom **2025.** godine nastavio angažirati svoj rad na ruralnim područjima, u pružanju besplatne pravne pomoći ugroženim građanima. Dakle, i tijekom 2025. godine nastavili smo s pružanjem pravne i psihosocijalne pomoći, kako savjetovanjem u našem uredu, tako i putem besplatnog pravnog telefona 0800 200 098, a također i povremenim odlaskom na teren- obilazak kontejnerskih naselja te pojedinačni obilasci na adresi stranaka.

Što se tiče suradnje s JLRS i tijelima državne uprave, napominjemo da je ista suradnja korektna u smislu da se strankama izlazi maksimalno u susret pri rješavanju njihovih pitanja odnosno postoji volja istih ustanova, no, nedostatak sredstava, prometna izoliranost odnosno nemogućnost fizičkog dolaska stranaka u nadležne institucije, kada je to potrebno, uzrokuju uskraćivanje određenih prava.

Ističemo da je velik dio naših ruralnih mjesta oštećen razornim potresom krajem 2020.g., te da i nadalje pratimo proces popravaka kuća i drugu postpotresnu problematiku te zamjećujemo da nije došlo do značajnih pomaka oko obnove obiteljskih kuća, osim što je zamijećena obnova javnih institucija, a kao što smo već i ranije naveli.

8. Jesu li vam se stanovnici SMŽ, poglavito Petrinje, ali i drugih mjesta, žalili da voda koja im se dovozi u autocisternama nije zdravstveno ispravna te ukoliko jesu, imate li informacije o poduzetom?

Nismo zabilježili ovakve slučajeve.

9. Broj tražitelja međunarodne zaštite i osoba kojima je priznato pravo na međunarodnu zaštitu, koje su nam se obratile za pomoć i u vezi kojih problema.

-PGP Sisak se prioritetno ne bavi predmetima međunarodne zaštite (u daljnjem tekstu: MZ), no, kroz svoj rad tijekom 2025.g. zabilježeno je **208 predmeta** vezano za postupak odobrenja **međunarodne zaštite**. Imali smo **2** zastupanja u postupku odobrenja međunarodne zaštite pri Upravnom sudu u Zagrebu. Obzirom da je PGP Sisak uvršten na listu Ministarstva unutarnjih poslova (MUP) RH pružatelja pravne pomoći, kako u postupku međunarodne zaštite tako i na listi pružatelja pravne pomoći državljanima trećih zemalja u postupku povratka, možemo reći da je to zaista mala brojka, posebice u odnosu na broj predmeta na kojima je PGP Sisak radio u vezi međunarodne zaštite, njih 208.

-U 2025.god. , u odnosu na prethodne godine, primijetili smo porast telefonskih poziva, upita mailom i samog angažmana kako u postupcima izražavanja namjere, tako i u postupcima azila. Aktivnosti iz ovog područja provodili smo s Prihvatilištem za tražitelje MZ u Zagrebu, te Prihvatnog centra za strance u Ježevu i s Tranzitnim centrom za strance u Trilju.

-Kao član neformalne Koordinacije za integraciju (u daljnjem tekstu: KZI), PGP Sisak je tijekom 2025.g. sudjelovao u zagovaračkim aktivnostima u cilju povratka organizacija civilnog društva u Prihvatilištu za tražitelje MZ u Zagrebu, međutim, do danas isto nije realizirano.

-Kroz svoj radi u ovoj problematici primijetili smo da su odluke upravnih sudova u ovim predmetima negativne, da stranke nemaju perspektivu glede takvih postupaka. Osim toga zamijetili smo da većina tražitelja MZ ističe da nisu bili zadovoljni izrečenim mjerama ograničenja kretanja, što su isticali kao povredu ljudskih prava odnosno prava na slobodu kretanja. Također smo primijetili deficit tečajeve hrvatskog jezika, što je velika prepreka za integraciju tražitelja MZ u hrvatsko društvo. Primijetili smo i izoliranost pri druženju na način da se žene iz iste skupine druže samo između sebe jer nemaju povjerenja u sklapanju novih poznanstava.

-PGP Sisak od 1.3.2024.godine, u suradnji s Građanskom inicijativom "Moj grad Sisak" provodi dvogodišnji projekt, od 1.3.2024. do 28.2.2026., pod nazivom **DIDI**: dvosmjerna i dinamična integracija, koji se financira sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, u sklopu kojeg projekta su održana druženja, radionice te edukacije, i to:

-Dana 27.5.2025.g. u prostorijama PGP Sisak, organizirani su susret i druženje u svrhu emocionalnog i ekonomskog osnaživanja korisnika projekta „DIDI-Dvosmjerna i dinamična integracija“, kojima je cilj pružanje podrške u integraciju u zajednicu osobama s odobrenom MZ na području Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije.

[Izveštaj s druženja s korisnicima projekta „DIDI – Dvosmjerna i dinamična integracija“ | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

Istog dana održana je i radionica pod naslovom „Kako bolje konkurirati na tržištu rada“

[Izveštaj – radionica „Kako bolje konkurirati na tržištu rada“ DIDI – Dvosmjerna i dinamična integracija | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

-Dana 20.6.2025. smo u Topuskom obilježili Svjetski dan izbjeglica družeći se sa migrantima i stranim radnicima koji prolaze kroz isto područje te koji rade na tom području, a također i s građanima Topuskom, upravo iz razloga jer je to području vrlo blizu granice s BiH, gdje dolazi povećanog ulaska migranata.

-Dana 6.9.2025.g. u Karlovcu je održano druženje s osobama kojima je odobrena MZ.

[Druženje s korisnicima – DIDI: Dinamična i dvosmjerna integracija | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

-Dana 18.9.2025.g. PGP Sisak sudjelovao na webinaru EU Agency for Fundamental Rights (FRA) na temu migracija i azila.

-Dana 9.10.2025.g. održana je edukacija „Razumijevanjem i tolerancijom do zajedništva“, koja je održana u sklopu Dječjeg tjedna 2025.g., u knjižnici i čitaonici Popovača, za učenike VII razreda OŠ Popovača.

[Edukacija „Razumijevanjem i tolerancijom do zajedništva“ – DIDI: Dinamična i dvosmjerna integracija | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

-Dana 8.12.2025.g. održana je edukativna radionica za učenike OŠ „Ivo Kozarčanin“ u Hrvatskoj Dubici.

[Održana edukativna radionica „Razumijevanjem i tolerancijom do zajedništva“ u sklopu programa DIDI – Dinamična i dvosmjerna integracija | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

-Zaključno: Potrebno je osigurati pravedniji sustav azila kroz uključivanje koraka za poboljšanje učinkovitosti i pravednosti međunarodnog sustava zaštite. Republika Hrvatska se mora usmjeriti na razvoj integracijskih politika (stanovanje, učenje hrvatskog jezika, zapošljavanje), jer integracijska politika predstavlja jedan od najvećih izazova za hrvatsko društvo. Isto tako potrebno je proširiti ili reorganizirati kapacitete za prijem ili implementaciju novih modela za upravljanje prihvatnim objektima. Posebnu pažnju treba posvetiti problematici bezdržavljanstva, koja u RH nije uopće riješena. Upisom statusa apatrida u rubriku državljanstvo ili u iskaznici za tražitelje azila ili osobnoj iskaznici za azilante, formalno-pravno ne postiže se pozitivan učinak na sam status apatridije. To znači da bezdržavljanstvo samo po sebi ne oduzima prava koja azil donosi, ona se ostvaruju ponajprije preko statusa MZ, a ne i zbog statusa apatridnosti.

Još uvijek je otežan pristup postupku azila i to kroz onemogućavanje traženja azila na granicama (tzv. pushbackovi). Nedostatak jasnih informacija i jezičke podrške za osobe, koje žele zatražiti MZ, a problem je posebno izražen na vanjskoj granici EU (prema BiH i Srbiji).

Isto tako PGP Sisak ima stranke, kojima je u iskaznici tražitelja azila upisan status: apatrid, bez posebnog postupka utvrđivanja statusa apatridije od strane Službe za međunarodnu zaštitu. Problem nastaje tada kada isteknu prava, koja osoba dobije kroz sustav azila, a tek ako joj se azil ne odobri. Tada takva osoba postaje nevidljiva za društvo i nema pristup osnovnim ljudskim pravima (pravo na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, zaposlenje, brak, slobodu kretanje).

10. Jesu li vam se, i ukoliko da, u kojim područjima, za pomoć obraćale osobe koje u RH borave temeljem dozvole za boravak i rad (tzv. strani radnici). Također vas molimo za zapažanja i preporuke, koje mogu unaprijediti postojeći sustav, odnosno doprinijeti rješavanju uočenih problema.

-PGP Sisak nije zabilježio ovakve predmete, osim što smo asistirali za nekoliko stranih radnika s Kosova, pisanjem punomoći temeljem koje temeljem punomoćnika s Kosova traže uvjerenje o nekažnjavanju, a radi produženja radne dozvole u RH, dakle, neka manja administrativna pomoć.

II. BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

1. Podatak o broju korisnika

-PGP Sisak je u 2025. godini primarnu pravnu pomoć pružio u 2331 **predmeta**, pružio **3383 savjeta** i to za **1373 stranaka** te sastavio **1011 različitih podnesaka** od kojih je samo **20%** pruženo unutar sustava besplatne pravne pomoći Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne

transformacije (u daljnjem tekstu: MPUDT). Ističemo znatno povećanje za razliku od postotka od oko 6% ranije, a te brojke su narativno relativne, jer zavise od ostalih izvora financiranja.

2.Podaci o izvorima financiranja i iznosima finansijskih sredstava koja su nam bila na raspolaganju za provedbu BPP u 2025.g. Jesu li vam sredstva pravovremeno isplaćivana od strane MPUDT?

- Nakon više godina zagovaranja na javnoj i civilnoj sceni, osigurano je raspisivanje natječaja Ministarstva pravosuđa i uprave, i to 2023.godine, a kojim je predviđeno financiranje za trogodišnje razdoblje od 1.1.2023. do 31.12.2025.g.

PGP Sisak je tijekom 2025.godine provodio program besplatne pravne pomoći, u okviru sustava besplatne pravne pomoći u RH, financiranog od strane MPUDT, uz finansijsku potporu od 50.002,37 EUR.

Odluka MPUDT o dodjeli finansijskih sredstava za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih fakulteta za rad pravnih klinika za pružanje primarne pravne pomoći iz sredstava Državnog proračuna RH za 2025.g. (za treću godinu provedbe projekata), objavljena na mrežnim stranicama MPUGDT, dana 6.2.2025.g. Sredstva su dodijeljena ovlaštenim udrugama i pravnim fakultetima i to za njih 23.

<https://mpudt.gov.hr/odluka-o-dodjeli-financijskih-sredstava-za-financiranje-projekata-ovlastenih-udruga-i-pravnih-fakulteta-za-rad-pravnih-klinika-za-pruzanje-primarne-pravne-pomoci-za-trecu-godinu-provedbe-projekata/29874>

-MPUDT je u 6/2025.odobrilo naše godišnje izvješće za 2024.g.za projekt „Pravo na primarnu pravnu pomoć“, te nas pozvalo da dostavimo zahtjev za isplatu 2.rate odobrenih sredstava

-Ugovor o dodjeli finansijskih sredstava za provedbu projekta primarne pravne pomoći za 2025. godinu, potpisan je u **veljači 2025.g.**, te uplata prve rate sredstava na žiro račun Udruge, uslijedila je također u **ožujku 2025.g.** Druga rata uplaćena je u **srpnju 2025.g.**, dok je treća rata uplaćena u 10/2025.g. gdje se nisu poštivali rokovi uplate jer su bili vezani za dostavu polugodišnjeg izvješća, koja izvješća su sve udruge na vrijeme dostavile dok MPUDT ne poštuje svoje rokove.

-U kolovozu 2024.g. istekao je mandat Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć. Povjerenstvo za BPP osnovano 26.8.2022.g., tijekom 2024.g. nije održalo niti jednu sjednicu Povjerenstva. MPUDT je postupak izbora novog povjerenstva pokrenulo tek na samom kraju 2024.g., no, isto te godine ipak nije izabrano. PGP Sisak unutar Povjerenstva predstavlja i zastupa interese ovlaštenih udruga-pružateljica primarne pravne pomoći u RH. PGP Sisak, kao predstavnik svih udruga-pružateljica BPP-a, nastavlja zagovarački proces za poboljšanje sustava BPP u RH.

<https://www.crpsisak.hr/2025/08/novi-mandat-povjerenstva-za-besplatnu-pravnu-pomoc/>

-Povjerenstvo za BPP osnovano Odlukom MPUGDT od 25.7.2025.g, te je dana 29.9.2025.god. održana 1. sjednica Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć u novom mandatu u prostorijama MPUDT.

PRVA SJEDNICA POVJERENSTVA ZA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ ODRŽANA U MINISTARSTVU PRAVOSUĐA, UPRAVE I DIGITALNE TRANSFORMACIJE | Projekt Građanskih Prava Sisak

-Druga sjednica Povjerenstva održana on-line putem i to 4.11.2025.g.

DRUGA SJEDNICA POVJERENSTVA ZA BESPLATNU PRAVNU ODŽANA ELEKTRONSKIM PUTEM | Projekt Građanskih Prava Sisak

-Dana 21.11. 2025.god. PGP Sisak je prisustvovao radnom sastanku u MPUDT, na temu „Aktualnosti u sustavu besplatne pravne pomoći i medijacije.“, na kojem su sudionici upoznati s pregledom i analizom natječaja za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih klinika za pružanje PPP za razdoblje od 2023.g.-2025.g., rezultatima natječaja, posebnim postignućima, te poteškoćama i problemima u provedbi projekata.

-Treća sjednica Povjerenstva za BPP održana je on line, dana 12.12.2025.g., vrlo kratka prezentacija o natječaju za predstojeće trogodišnje financiranje (2026-2028.g.).

Izmjene i dopune ZBPP očekuju se u IV kvartalu 2026.god. Izmjene će biti usmjerene na promjenu imovinskog cenzusa koji će se uskladiti s tekućim gospodarskim i imovinskim okolnostima samog korisnika BPP-a, na uređenje financiranja postupka BPP-a, nadogradnju sustava BPP-a tj. uvođenje e-sustava kroz koji bi se udruge mogle lakše registrirati, podnositi izvješća o pruženoj pravnoj pomoći, i to sve kroz platformu e-građani.

3. Informacije o mogućim poteškoćama na koje smo nailazili u pružanju BPP građanima i kroz suradnju s državnim tijelima nadležnima za sustav pružanja BPP

-PGP Sisak ima jako dobru suradnju s nadležnim MPUDT, te je PGP Sisak unutar 20 godina aktivnog pružanja besplatne pravne pomoći osigurao **četiri** mandata u Povjerenstvu za besplatnu pravnu pomoć. Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć je osnovano radi praćenje sustava BPP, kao savjetodavno tijelo Ministarstva, a sukladno odredbama čl. 47. Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći.

-PGP Sisak ima vrlo dobru suradnju i s državnim tijelima nadležnima za sustav pružanja BPP, na svakodnevnoj bazi na način da s nadležnim uredom u SMŽ, svakodnevno razmjenjujemo informacije i podatke u smislu pružanja pomoći građanima radi ostvarivanja prava na BPP. Naime, prije podnošenja zahtjeva za besplatno zastupanje na sudu, nadležni ured za BPP u SMŽ, redovno upućuje stranke u PGP Sisak na savjetovanje, ponekad i na savjetovanje kod naše odvjetnice, a sve u svrhu dobre pripreme za potrebno postupanje kao i radi točnog određivanja pravne stvari, zbog koje stranka moli odobravanje pravne pomoći.

-PGP Sisak također uspostavlja kvalitetan odnos i suradnju s ovlaštenim pružateljima besplatne pravne pomoći te razmjenjuje informacije i potražuje podatke o problemima u radu kroz aktivnu neformalnu platformu „Inicijativu za unaprjeđenje funkcioniranja sustava besplatne pravne pomoći“, koja je osnovana 2016.godine, a danas broji 22 aktivnih članica, koje predstavlja PGP Sisak. Unutar Inicijative za unaprjeđenje funkcioniranja sustava besplatne

pravne pomoći u RH, kroz mailing listu zabpp@googlegroups.com cirkulirale su informacije te se pokrenule neke zagovaračke aktivnosti kao što su:

- redovita izvješća te dostava zapisnika sa sjednica Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć, članicama Inicijative,
- koordinacija pri izboru predstavnika ovlaštenih udruga u Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć tijekom 2025.
- niz zagovaračkih aktivnosti usmjerenih protiv kašnjenja raspisivanja Javnih natječaja za financiranje projektnih prijedloga ovlaštenih pružateljica primarne pravne pomoći protivno zakonskoj regulativi, kašnjenje ugovaranja i isplate, apeliranje na nedovoljne iznose za adekvatno funkcioniranje udruga u svome radu pri pružanju primarne pravne pomoći.

Dodatne aktivnosti PGP Sisak tijekom 2025.godine:

-21.11.2025. sudjelovanje na radnom sastanku MPUDT.

[SUDJELOVANJE PGP SISAK NA RADNOM SASTANKU U MINISTARSTVU PRAVOSUĐA, UPRAVE I DIGITALNE TRANSFORMACIJE | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

-25.11.2025.g. u Vojniću je održana edukativna radionica „Pravo na primarnu pravnu pomoć“

[ODRŽANA RADIONICA „PRAVO NA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ“ U OPĆINI VOJNIĆ | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

-Tijekom rujna 2025.g. PGP Sisak je tiskao i letak u okviru projekta „pravo na primarnu pravnu pomoć (4P)“, koji smo distribuirali kako strankama u uredu, tako i na terenu te javnopravnim tijelima. <https://www.crpsisak.hr/2025/09/trebate-besplatnu-pravnu-pomoc/>

4.Kako ocjenjujete funkcionalnost trogodišnjeg modela financiranja primarne pravne pomoći u kontekstu kašnjenja isplate sredstava pružateljima za treću godinu provedbe projekta.

- Kroz različite instrumente zagovaračkih aktivnosti: iniciranja redovnih sastanaka, oglašavanjem putem tiskanih medija u javnosti /otvorena pisma Ministrima/intervjui članova pojedinih udruga/ te kroz rad Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć kao savjetodavnog tijela Ministarstva osiguran je vidljivi napredak u sustavu besplatne pravne pomoći u dijelu financiranja primarne pravne pomoći kroz promjenu Modela natječajnog ciklusa i uvođenje Modela trogodišnjeg financiranja.

Za drugi ciklus trogodišnjeg modela financiranja (2026-2028), raspisan je javni natječaj i to u 12/2025.g., iz kojeg je vidljivo da nije osigurano povećanje financijskih sredstava na ime financiranja primarne pravne pomoći u odnosu na završnu godinu prvog ciklusa (2025.godinu). MPUDT svim ovlaštenim pružateljicama BPP-i dostavio je nacrt natječaja na očitovanje.

PGP Sisak je 22.12.2025.g. dao komentare na draft Nacrta natječaja za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih klinika za pružanje primarne pravne pomoći, za razdoblje od 2026-2028.g. i istaknuto je sljedeće:

PGP Sisak **PGP Sisak** je mišljenja kako predviđen pojedinačni iznos za financiranje pružanja PPP ovlaštenih udruga /grupa A/ do 50.000,00 eura nedostatan je za pružanje kvalitetne, permanentne te neposredne primarne pravne pomoći građanstvu u RH. Ako uključimo visoku stopu inflacije, visoke životne troškove u 2026.god, kao i povećanje minimalne bruto plaće na 1.050,00 eura, iznos nije dovoljan, te nepovećanje iznosa u odnosu na prošlu provedbenu godinu pa čak i u simboličnom iznosu od 6.000,00 eura, dovodi možemo reći do urušavanja sustava BPP-a. U tim okolnostima pružatelj primarne pravne pomoći suočavaju se s izazovima u organizaciji rada i zadržavanju stručnog kadra/pravnih savjetnika/, a građani će ostati bez pravovremenog i dostupnog pristupa pravosuđu. Postoji bojazan da će dio registriranih pružatelja PPP biti primoran smanjiti opseg svojih aktivnosti ili u potpunosti obustaviti pružanje svojih usluga, ili će s druge strane ostati radili manje udruge, manjeg kapaciteta i s manjim troškovima poslovanja, kojima su i mali iznosi dovoljni za funkcioniranje, ali se tu postavlja pitanje kvalitete i održivosti.

Podržavamo razdvajanje grupa, točnije odvajanje Pravnih klinika od ovlaštenih udruga, ali ne podržavamo iznos na ime financiranje istih. Naime, kroz projektno financiranje PPP istima se financira u većini slučajeva hladni pogon /putni troškovi studenata kroz vanjske klinike ili nabavka uredske opreme/, dok ovlaštene Udruge pružaju primarnu pravnu pomoć neposredno korisniku po obraćanju i time zatvaramo krug pružene cjelovite besplatne pravne pomoći. Pravnim klinikama predmetna sredstva nisu usmjerena na plaće profesora, niti na studente klinika jer to čine u okviru svog obrazovanja, ali su nama više nego nužna jer se istima financiraju plaće pravnih savjetnika, i to **PRIMARNO, što znači veliku razliku u poslovanju udruga i pravnih klinika, a ne samo simboličnu, kao što je predviđeno u natječaju, gdje razlika u npr. max iznosu iznosi samo 5.000,00 eura godišnje.**

Pod neposredno pruženu pravnu pomoć podrazumijevamo postupak obraćanja stranke samoj udruzi gdje ovlaštena pružateljica primarne pravne pomoći/udruge određeni oblik pravne pomoći pruži **ODMAH**, a što ukazuje na efikasnost i kvalitetu pružene primarne pomoći, te u konačnici na zadovoljstvo same stranke, što je cilj BPP-a, a ne samo davanje pravnih mišljenja.

Iako smo imali niz Inicijativa za poboljšanje sustava, te kroz održane sjednice Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć naše zagovaračke aktivnosti nisu usvojene. Natječaj se objavljuje u prosincu 2025 god., otvoreni rok od za podnošenje projektnih prijedloga je 30 dana i time ulazimo u siječanj sljedeće godine, a isto tako uzročno-posljedično čeka se i dostava godišnjih izvješća i pregled istih, sve to do konca siječnja 2026.god. Iz svega navedenog možemo zaključiti kako je sam proces neučinkovit i ponovo zahtjeva svojevrsno žrtvovanje s naše strane odnosno sa strane ovlaštenih pružateljica PPP.

Dakle, natječaj za 2026. i dalje je gotovo identičan kao i natječaj iz 2023. (samo su malo povećani iznosi, i to u odnosu na 2023. a **NE** i u odnosu na 2025.) te je napravljena **SAMO** simbolična razlika između udruga i pravnih klinika, što je apsolutno nedovoljno!

SUSTAV BESPLATNE PRAVNE POMOĆI U VIDU FINANCIRANJA MORA SE USMJERITI NA KVALITETU, A NE KVANTITETU UZ NUŽNO POVEĆANJE IZNOSA!!!. Slijedom toga PGP Sisak predlaže da se u 2026.god. smanji broj financiranih ovlaštenih udruga, kao i Pravnih klinika, jer ćemo time svi zajedno osigurati kvalitetniji i učinkovitiji sustav BPP-a, te osigurati cilj primjene samog Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, a što je pomoći našim građanima u potrebi da efikasno riješe svoje pravne probleme, koje ne mogu riješiti sami, a ne puko provođenje natječaja, zadovoljavanja uvjeta istih te jednakomjerno raspoređivanje sredstava za BPP-a, bez realnih kriterija isplativosti.

Prijedlozi PGP Sisak nisu prihvaćeni. Natječaj je raspisan 30.12. 2025.god., a rok za podnošenje projektnih prijedloga je 29/01/2026.god.

<https://mpudt.gov.hr/korisne-informacije/besplatna-pravna-pomoc/javni-natjecaj-za-financiranje-projekata-ovlastenih-udruga-i-pravnih-klinika-za-pruzanje-primarne-pravne-pomoci-za-2026-godinu/30586>

Isto tako ističemo kako je koncem 2025.god. zaprimljen dopis MPUDT sa zamolbom da se godišnja izvješća za treću godinu provedbe/2025 dostave najkasnije do 15.siječnja 2026.god.

Upravo se kroz takav model financiranja, htjela osigurati određena financijska sigurnost, unutar koje bi ovlaštene pružateljice mogle konzistentnije pružati usluge besplatne pravne pomoći i sistematično planirati svoje aktivnosti. Sve navedeno je trebalo imati za posljedicu kontinuitet u njihovom radu, podizanje kvalitete pravnog savjetovanja i u konačnici zadovoljstvo krajnjih korisnika, primatelja primarne pravne pomoći kroz djelotvorno ostvarenje pravne zaštite, međutim u praksi se pokazalo skroz suprotno. Naime, postoji bojazan da i tijekom 2026.god. MPUDT neće poštivati rokove za objavu Odluke, ugovaranje, isplata prve rate.

Izazovima u cilju poboljšanja sustava besplatne pravne pomoći nema kraja. Naime, Republika Hrvatska ima neke oblike pravne pomoći uređene izvan Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. U posebnom zakonu uređena je pravna pomoć za tražitelje azila, a odredbe mjerodavne za besplatnu pravnu pomoć sadržane su i u Zakonu o parničnom postupku. Zakon o odvjetništvu predviđa mogućnost da pravnu pomoć *pro bono* pružaju odvjetnici koje angažira Hrvatska odvjetnička komora. Postoje i brojni sustavi koje su uspostavile organizacije civilnog društva koje se financiraju iz različitih izvora (uglavnom izvan državnog proračuna).

PGP Sisak permanentno naglašava nužnost dodavanja osoba bez državljanstva u popis korisnika BPP u okviru Zakona o BPP-i, a u skladu s Konvencijom o pravnom položaju osoba bez državljanstva iz 1954.g., čl. 16.-pristup sudovima.

III.PROVOĐENJE PROGRAMA OBNOVE I STAMBENOG ZBRINJAVANJA NA I IZVAN PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI ODNOSNO STAMBENOG ZBRINJAVANJA BIVŠIH NOSITELJA STANARSKOG PRAVA KAO I REGIONALNOG PROGRAMA STZB

1.Podaci o broju korisnika koji su nam se obratili vezano za poteškoće u ostvarivanju prava u okviru ovih programa

-PGP Sisak je u 2025.godini zabilježio postupanje u ukupno **141 predmetu stambenog zbrinjavanja**, koji predmeti se odnose kako na područja posebne državne skrbi i potpomognuta područja, a zabilježili smo pruženu pravnu pomoć za 127 stranaka.

Prema podacima MPUGDI, za područje Sisačko-moslavačke županije u 2025.godini, Plan STZB kojeg donosi MPUGDI, predvidio je:

-**model A** (davanje u najam kuće u državnom vlasništvu)- 0

-**model C** (davanje u najam stana u državnom vlasništvu) – $25+50=75$ (49 pozitivnih rješenja; 29 negativnih rješenja uključujući i obustave)

-**model B** (davanje neuseljive obiteljske kuće u drž. vlasništvu i građevnog materijala za obnovu ili rekonstrukciju) - $87+6=93$ (19 pozitivnih rješenja, 13 negativnih uključujući i obustave)

-**model D** (darovanje građevinskog zemljišta u drž.vlasništvu i građ.materijala za izgradnju obiteljske kuće) – 0 (2 negativna rješenja uključujući i obustave)

-**model E** (darovanje građ.materijala za obnovu, dogradnju/nadogradnju i završetak obiteljske kuće u vlasništvu korisnika odnosno darovanje građ.materijala za izgradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu korisnika) – 61 (26 pozitivnih rješenja, 50 negativnih rješenja uključujući i obustave)

-**Model C** u Planu SZ i dopuni Plana je bio predviđen u sljedećim gradovima i općinama:

Dvor – 11; Hrv.Kostajnica- 1; Gvozd – 1; Novska – 11; Jasenovac – 0; Topusko – 23; Glina - 18

-**Model B** u Planu SZ i dopuni Plana je bio predviđen u sljedećim gradovima i općinama: Petrinja- 10; Dvor- 8; Glina- 19; Gvozd-9; D.Kukuruzari- 16; Hrv.Dubica- 7; Sunja- 14; Novska- 3; Hrv.Kostajnica- 3; Topusko- 3; Sisak (Staro Selo)- 1.

Model E u Planu SZ je bio predviđen u sljedećim gradovima i općinama:

D.Kukuruzari-1; Dvor-2; Jasenovac-1; Novska -9; Petrinja-32; Popovača-3; Sisak-1; Sunja-12

Prema podacima SMŽ, UO za obnovu i STZB, zabilježeno je:

--za **Gvozd**-model E-5 ponuda i 2 realizacije;

-za **Topusko**-model E-nikog na Listi prvenstva; model C-0; model B- 3 ponude, nikog nije bilo na LP i model D-ništa nije došlo

-za **Glinu**-model E-5-nema realizacije/negativni i odustali; model C-0; model B- 24 ponude/6 realiziranih, a ostali odustali i model D-1 ponuda/0 realizirano.

Prema godišnjem planu za stambeno zbrinjavanje za 2025. godinu dostavljen od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državnu imovinu za područje KŽ/ općinu Vojnić gdje pružamo besplatnu pravnu pomoć, podaci su sljedeći:

A model (davanje u najam stana u državnom vlasništvu) - 5 stambenih jedinica u Vojniću,

E model (darovanje građevnog materijala za obnovu, dogradnju/nadogradnju i završetak izgradnje obiteljske kuće u vlasništvu korisnika, te izgradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu korisnika) – 1 paket građevnog materijala,

B model (darovanje neuseljive obiteljske kuće u državnom vlasništvu i građevnog materijala za njezinu obnovu ili rekonstrukciju) - 2 stambene jedinice,

C model (useljivi stanovi)- 4 stambene jedinice.

Iz navedenog je vidljivo kako i tijekom 2025.god. na područjima gdje PGP Sisak pruža besplatnu pravnu pomoć zamjetan deficit stambenog fonda u vidu dodjele stanova /Model C na potpomognutim područjima.

U općini Topusko izgrađene su dvije stambene zgrade u sklopu projekta „Uklanjanje i izgradnja zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu RH na potresom pogođenim područjima“, financiranim europskim sredstvima u sklopu OPKK programa, a druge dvije temeljem Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom, za izgradnju kojih su osigurana sredstva u državnom proračunu.

Ukupna broj stambenih jedinica je 25+26=52.

Dana 29.10.2025.g. useljeno je 9 korisnika, 5 su korisnici postpotresne obnove i 4 korisnika kroz program OPKK (Operativni program konkurentnost i kohezija).

2.Kratki prikaz najčešćih poteškoća s kojima su se susretali korisnici pri ostvarivanju ovih programa

-Bilježimo još uvijek problem neriješenih zahtjeva za STZB na PPDS-u, te primjećujemo da se neki predmeti ne rješavaju dulji niz godina. Npr. stranka **D.M. (25341)** iz Vojnića, je s rješenjem o utvrđenom pravu na STZB davanjem u najam stana u državnom vlasništvu na području Karlovačke županije, čekala na realizaciju istog 5 godina (zahtjev 2020.g., a stan preuzela u 2/2025). Gotovo isti slučaj je i stranka **S.Ž. (25279)** iz Vojnića, koji je također i pored rješenjem utvrđenog prava čekao dodjelu stana od 2020. do 3/2025.g.

-Osim toga poteškoće se odnose na krajnju realizaciju rješenja kojima je utvrđeno pravo, točnije na konačnu realizaciju dodjele stambenih jedinica izvan PPDS, a zbog deficita stambenog fonda-nedostatak stambenih jedinica. Npr. stranka **D.M (24172)**, kojemu je

rješenjem od 10.6.2019. utvrđeno pravo na STZB u Zagrebu (izvan PPDS). Od utvrđivanja prava pa do danas stranke nije dobio stambenu jedinicu, uz objašnjenje tada nadležnog Središnjeg državnog ureda za obnovu i STZB (u daljnjem tekstu: SDUOSZ) da nema raspoloživih stambenih jedinica na području Grada Zagreba te neizvršeno rješenje uvršteno u plan potreba za kupnju stambenih jedinica. Isti predmet još uvijek nije riješen. Vezano za ovakve slučajeve važno je spomenuti izmjene i dopune Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima (NN 151/2025), i to odredbe čl. Članak 48.b, koje određuju da bivšim nositeljima stanarskog prava na području i izvan područja primjene ovoga Zakona kojima je pravomoćnim rješenjima utvrđeno pravo na stambeno zbrinjavanje davanjem u najam stana u državnom vlasništvu, a ista rješenja nisu izvršena jer Ministarstvo ne raspolaže odgovarajućom stambenom jedinicom, može se umjesto izvršenja tih rješenja ponuditi isplata neoporezivog novčanog iznosa-OVA IZMJENA STUPILA NA SNAGU 13.12.2025.g..

-Pored toga zabilježili smo i slučaj stranke **S.B. (16758)**, iz Siska, a čija obitelj je od 2010.g. u najmu stana u Sisku, no, od 2022.godine SDUOSZ pokrenuo postupak provjere korištenja stana, te je početkom 2025.g. kroz postupak mirnog rješenja spora kod Općinskog državnog odvjetništva u Sisku, dogovoreno da stranka plati dugovanje na ime režijskih troškova u iznosu oko 700 EUR, te je i nadalje ostao u najmu stanu te stan koristi.

-Uz to primjećujemo problem oko otkupa stanova bivših nositelja stanarskih prava, koji su u najmu istih do daljnjeg, zbog nemogućnosti otkupa. Točnije visoke cijene otkupa dovode do toga da korisnici stanova u najmu, uglavnom umirovljenici s minimalnim mirovinama, ne mogu podnijeti teret kako jednokratne tako niti obročne otplate cijene za otkup stana.

3.Poteškoće s propisima, koji se primjenjuju na ovo područje, a napose poteškoće u primjeni Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima

-PGP Sisak primjećuje da je velik nedostatak u području STZB ograničen rok za podnošenje zahtjeva za STZB. Naime, PGP Sisak se pri svakom otvorenom savjetovanju za izmjenu Zakona o STZB na potpomognutim područjima zalaže za produženje tog roka odnosno za stvaranje mogućnosti da rok bude otvoren tijekom cijele godine.

Isto tako je u praksi sporna primjena čl. 16 st. 7 Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima gdje po službenoj dužnosti na temelju obavijesti upravno tijelo županije briše s lista prvenstva i prijave za koje podnositelji u roku od tri godine od podnošenja prijave nisu poduzimali nikakve radnje u svrhu ostvarivanja svojih prava, primjerice, izjavio primjedbu, dostavio nove dokaze vezano za bodovanje, postavio upit i tome slično. S navedenom odredbom uopće nisu upoznati podnositelji prijave, tj. isti smatraju ukoliko se nalaze na LP više ne moraju poduzimati neke druge radnje, već se iz godine u godinu mijenja samo njihov redni broj na LP tj. ne znaju za ovaj ograničavajući rok .

4.Vaše mišljenje o mjerama koje je potrebno primijeniti radi unaprjeđenja ovih programa i načina njihovog provođenja

-Smatramo da se postupci stambenog zbrinjavanja svakako trebaju ubrzati te da postupci odnosno da nadležno Ministarstvo svakako treba pratiti i dinamiku izgradnje stambenih jedinica pa prema tome izrađivati Plan STZB, a da se ne bi događalo kao što je praksa već dugi niz godina da se svake godine gomilaju zahtjevi, da se Liste prvenstva samo proširuju te da se u konačnici riješi vrlo mali i zanemariv broj predmeta.

-Osim toga rok za podnošenje prijave treba ostaviti otvoren tijekom cijele godine.

IV.OSOBE BEZ DRŽAVLJANSTVA

-PGP Sisak je i 2025.godine provodio UNHCR-ov projekt „Prevencija bez državljanstva u Republici Hrvatskoj, cilj kojeg je spriječiti i smanjiti bez državljanstvo u RH kao i rizike od bez državljanstva. Projektom smo **pratili 146 stranaka**. Iako je projekt s početnih 60.000,00 EUR smanjen na 36.000,00 EUR-a, a radi negativnih zbivanja u svijetu te rezanja proračuna UN-a na svjetskoj razini, PGP Sisak je na istom projektu radio i u smanjenom opsegu.

-PGP Sisak je tijekom 2025.godine zabilježio postupanje u **213 pravnih predmeta** osoba bez državljanstva i osoba u riziku od gubitka državljanstva, u okviru kojih predmeta je pružena pravna pomoć u vezi zastupanja, pisanja različitih podnesaka (**119 podneska**), kontaktiranja i koordiniranja s različitim državnim tijelima i institucijama, veleposlanstvima BiH, R. Srbije te pribavljanje različitih dokumenata (**149 različitih dokumenata**).

-U okviru ovog projekta posebna pažnja se pridaje Romima, kao socijalno najugroženijoj skupini u društvu, koja je također vrlo izložena riziku od bezdržavljanstva ili gubitku državljanstva. Istim projektom nastojali smo kroz terenske posjete, izradu i podjelu promotivnih materijala, radom na individualnim predmetima osvijestiti Rome, a i širu javnost o važnosti reguliranja statusnih prava i izdavanja osobnih dokumenata u RH.

-PGP Sisak je radi navedene problematike i tijekom 2025.g. aktivno radio unutar Europske mreže za bezdržavljanstvo (ENS), kao i okviru Litigacijske grupe ENS-a. O svim predmetima upoznat je i UNHCR te ENS.

-Navedenim skupinama pomažemo oko ishodovanja dokumenata iz zemalja porijekla preko naših suradničkih udruga (Vaša prava BiH, Praxis Srbija te Projekt besplatne pravne pomoći Niš), a sve radi reguliranja statusa u RH, točnije boravka. Pri tome prvo utvrđujemo da li je osoba uopće upisana u knjigu državljana zemlje porijekla, a potom prema mogućnostima idemo na naknadni upis u knjigu državljana te vađenje nužnih i osnovnih dokumenata kao što su izvod iz MK rođenih i uvjerenje o državljanstvu. Budući da dobro surađujemo s Veleposlanstvima/Konzularni odjelima BiH i R. Srbije u Zagrebu i Rijeci, asistiramo oko podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave, a nerijetko prije samog izdavanja putne isprave potrebno je provesti verifikaciju jedinstvenog matičnog broja (JMBG), kako bi sve bilo pripremljeno za postupak izdavanja putne isprave. Takvi postupci zahtijevaju vrijeme, a i financijska sredstva, gdje većinom i financijski pomažemo korisnicima.

Po ishodovanju potrebnih dokumenata pomažemo i nadalje korisnicima oko podnošenja zahtjeva za privremeni boravak, stalni boravak ili dugotrajno boravište, pratimo predmete te pružamo i nadalje pravnu pomoć oko ulaganja eventualnih pravnih lijekova jer određeni broj zahtjeva biva odbijen.

Naglašavamo **problem dugotrajnog privremenog boravka** za nekolicinu naših slučajeva, koji se zbog siromaštva i nedostatka sredstava za uzdržavanje, nalaze dugi niz godina na privremenom boravku, neki slučajevi čak deset i više godina. Privremeni boravak nije trajno rješenje jer te osobe ne mogu ostvarivati sva druga prava u RH, a koja prava im kao čovjeku i građaninu trebaju pripadati ako žive dugi niz godina u RH, kao što su npr. socijalna prava, pravo na zdravstveno osiguranje. Iste osobe do stalnog boravka ili dugotrajnog boravišta ne mogu doći jer ih trajno u tome sprječava nedostatak sredstava za uzdržavanje, gdje neke osobe uopće nemaju primanja, a druge imaju vrlo mala primanja ispod cenzusa potrebnog kao uvjet za odobrenje stalnog boravka. Uz to ističemo pojavu dvostrukih kriterija u vezi cenzusa, npr. primanje takvih osoba je nedostatno (prenisko) za odobravanje stalnog boravka dok je isto to primanje previsoko kod otpisa duga za zdravstveno osiguranje. Naime, osobe na privremenom boravku, osim privremeni boravak iz humanitarnih razloga, obvezne su plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje, što one nemaju otkud te isto stvara dug. Za isti dug postoji mogućnost podnošenja zahtjeva za otpis dugovanja, temeljem odredbi čl. 148.st.4. Općeg poreznog zakona, u čemu u potpunosti pružamo pravnu pomoć takvim strankama. Dakle, **problem** doprinosa za zdravstveno osiguranje i **problem nastanka dugovanja** na ime tih doprinosa, još je jedan dodatni problem koji prati strance u RH.

Takav nam je slučaj naše stranke **D.R. /27269/ iz Gvozda**, državljanka BIH koja se u RH nalazi na privremenom boravku više od 15 godina, uživateljica je obiteljske mirovine u iznosu od 170 eura i posjeduje dug na ime neplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje iz razloga nemogućnosti plaćanja i ugroze egzistencije. Za istu su pokrenuta dva paralelna postupka, postupak za reguliranje stalnog boravka i trajno nastanjenog stranca u RH sukladno čl. 79 st. 1 Zakona o kretanju i boravku stranaca /NN 53/9122/92,26/93 i 29/94/, te se za ovaj potonji postupak podnio zahtjev ESLJP dana 24.srpnja 2024.god. /Više kod negativnih primjera iz prakse/.

Također ističemo da i nadalje postoji problem nakon odobravanja privremenog boravka, kada su takve osobe dužne javiti se u roku od 8 dana po odobrenju boravka u Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), a radi reguliranja zdravstvenog osiguranja. Naime, prema odredbama čl.7. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca (NN 80/13; 15/18; 26/21 i 46/22), stranac stječe prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja pod uvjetom da je **prethodno jednokratno uplatio** doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje na najnižu osnovicu za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, i to od dana prestanka ranijeg statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju ili od dana prestanka osiguranja u drugoj državi koje osiguranje se ubraja u staž osiguranja u skladu s propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom, a najduže za razdoblje od 12 mjeseci.

Nerijetko naši korisnici nisu imali ranije zdravstveno osiguranje i obvezni su jednokratno uplatiti određeni novčani iznos za sam ulazak u sustav zdravstvenog osiguranja, a koji jednokratni iznos sada stoji oko 1.000,00 EUR-a, što oni nemaju, a ukoliko to ne uplate nemaju zdravstveno osiguranje te u konačnici to za posljedicu ima nemogućnost produženje privremenog boravka nakon prve godine boravka.

Negativni primjeri iz prakse:

D.R. (25210), iz Gvozda, stranka je već 16 godina na privremenom boravku. Državljanica je BiH, u RH živi od 1981.g., kada se udala za svog supruga s kojim je 1995.g. izbjegla iz RH, vratila se u RH 2009.g. te od tada ima reguliran privremeni boravak. Po isteku pete godine privremenog boravka podnijela je zahtjev za stalni boravak (2014.g.) te je odbijena iz razloga nedostatnih sredstava za uzdržavanje. Osim toga stranka iako ima obiteljsku mirovinu, u obvezi je plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje, koji doprinosi iznose oko 79 EUR mjesečno. Obiteljska mirovina stranke iznosi oko 170 EUR, te su u postupku traženja stalnog boravka njena sredstva nedostatna, a kod otpisa duga na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje njena sredstva prelaze cenzus koji omogućava otpis duga (dvostruki kriteriji). Novi zahtjev za stalni boravak stranka je ponovno podnijela 2020.godine i trenutno se vodi postupak pred Ustavnim sudom RH po uloženoj ustavnoj tužbi (2/2023.g.). Usporedo s tim stranke je podnijela i zahtjev za izdavanje deklaratornog rješenja o pravu na stalni boravak (u 3/2021.g.), pozvala se na odredbe čl. 79.st.1.Zakona o kretanju i boravku stranaca (NN 53/91), jer je 1991.g. imala prebivalište u RH. Stranka u 4/2024. zaprimila Odluku Ustavnog suda, kojom je ustavna tužba odbijena i u 7/2024.g. podnesena je tužba Europskom sudu za ljudska prava.

Osim toga stranka ima brojnih problema oko duga na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, radi čega ima ovrhu na mirovini i postupak otpisa duga na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, vezano za obadva postupka u rijeku su upravni sporovi pred Upravnim sudom u Zagrebu.

Stranka se nalazi u veoma teškoj situaciji jer je egzistencijalno ugrožena, narušeno je njezino dostojanstvo te svakako i ljudska prava kao starije osobe. Vođenje odnosno produžavanje privremenog boravka toliki niz godina (16 godina) je samo produžetak agonije jer je to zapravo besperspektivnost odobrenih humanitarnih boravaka te u takvom statusu ne može doživotno živjeti bez da ikad regulira stalni boravak i hrvatsko državljanstvo. Osim toga stranka svake godine mora produžavati privremeni boravak, plaćati upravne pristojbe za isto te plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje. U svemu tome stranka kao starija i boležljiva osoba ne može ostvarivati bilo kakva socijalna prava. Predmet ove stranke ukazuje na kontinuiranu diskriminaciju iz razloga dugotrajnosti privremenog boravka, više od 15 godina, ali također ukazuje i na potrebu konkretne izmjene Zakona o strancima, glede ovakvih slučajeva.

[15 godina na privremenom boravku - mit ili stvarnost?](#)

Z.S. (15270) iz Petrinje, stranka je državljanka BiH, te je već 14 godina na privremenom boravku u RH. Stranka je korisnica obiteljske mirovine u iznosu od oko 80,00 EUR. Živi u kući koja joj je ostala iza pok. supruga. Kuća je oštećena od potresa te je stranka od potresa pa sve

do prošle godine živjela u kontejneru na adresi kuće. Od 2/2024.g. stranka je smještena u privremenom naselju za stradalnike od potresa, u Petrinji (ul. R. Hercega). Stranka je bolesna, pod stalnom kontrolom-karcinom dojke. Stranka je u obvezi plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu od oko 112,00 EUR, što za nju predstavlja veliki izdatak. Stranka, iako je već 14 godina na privremenom boravku zbog sredstava za uzdržavanje nema uvjet za podnošenje zahtjeva za stalni boravak. Nalazi se u besperspektivnoj situaciji te je jedan od slučajeva dugotrajnog privremenog boravka.

-Primitak u hrvatsko državljanstvo:

PGP Sisak je tijekom 2025.g. zabilježio praćenje **31 slučaja** primitka u hrvatsko državljanstvo, uglavnom naturalizacijom.

-Vezano za iste predmete zabilježili smo slučajeve stranke R.O. (20883). , koja je rješavanje zahtjeva za primitak u HD čekala više od dvije godine, riješen u 12/2025.g.

Negativni primjeri:

M.O. (27933) iz Novske, stranka je državljanin R. Srbije i R. Kosovo, stranka od početka 2019.g. vodi postupak za primitak u hrvatsko državljanstvo, s tim da je dobio otpust iz državljanstva R. Srbije, no, otpust iz kosovskog državljanstva ne može dobiti iako je dva puta pokušavao riješiti isto. Nakon isteka prvog zajamčenja, uspjeli smo uz pomoć saborskog zastupnika V. Kajtazija stranci pomoći oko produženja zajamčenja, novo zajamčenje vrijedi od 25.8.2023-25.8.2025.g.

Kako stranka nikako ne može dobiti otpust iz kosovskog državljanstva niti nakon produženja zajamčenja, to predstavlja velik problem te je stranka dao izjavu kod policije da moli primitak u hrvatsko državljanstvo po odredbama članka 8.st.3.Zakona o hrvatskom državljanstvu, koje propisuju da ako strana država ne dopušta otpust ili za otpust postavlja pretpostavke kojima se ne može udovoljiti, dovoljna je izjava osobe koja je podnijela zahtjev da se pod pretpostavkom stjecanja hrvatskog državljanstva odriče stranog državljanstva. Izjava je dana u 4/2024.g.

Kako je stranka dva puta po uputi Ambasade Kosova prikupljao potrebnu dokumentaciju s Kosova, a što zahtijeva i vrijeme i financijska sredstva te mu nakon toga Ambasada nije htjela niti zaprimiti zahtjev, to se PGP Sisak obratio Ambasadi, tražeći pojašnjenje, no, njihov odgovor je da stranka nije imao svu potrebnu dokumentaciju. Nakon toga se PGP Sisak obratilo policiji u Novskoj, no, nismo dobili nikakav odgovor. Kako je stranka uz sve to dosta bolestan, to smo se ponovno obratili saborskom zastupniku V. Kajtazi, a isto tako i MUP RH, no, do danas predmet nije riješen. Smatramo da MUP ovaj predmet može riješiti i zatvoriti temeljem odredbi čl. 8.st.3.Zakona o hrvatskom državljanstvu (nemogućnost pribavljanja otpusta iz državljanstva R. Kosovo).

-Primjeri osoba bez državljanstva:

-X.K. (23404), iz Rijeke, rođen 1998. u Zagrebu, stranka je osobe bez državljanstva te od 2001.g. ima reguliran privremeni boravak s povremenim prekidima. Stranka trenutno ima uredno produžen privremeni boravak. Stranka zbog godina starosti ne može ostvariti naknadni upis u KD R. Srbije, temeljem porijekla roditelja. Prema tome stranka nema državljanstvo niti

jedne države. **Stranka je u 4/2024. podnio zahtjev za konvencijsku putnu ispravu za osobe bez državljanstva**, Obrazac 10a, a temeljem Konvencije o pravnom položaju osobe bez državljanstva iz 1954. godine, što je nadležna policijska uprava vrlo teško prihvatila odnosno stranka je nekoliko puta javljao se istoj radi podnošenja zahtjeva. Zahtjev još uvijek nije riješen.

S.B. (10912), iz Zagreba, osobe bez državljanstva i bez rodnog lista, pripadnik je romske nacionalne manjine, rođen je u Slavonskom Brodu, ali nije upisan u maticu rođenih. Stranka ima pisani dokaz (uvjerenje) da nije niti državljanin R. Srbije. Stranka je na temelju izjave o identitetu uz dva svjedoka podnio prvi zahtjev za privremeni boravak. Stranka je u braku s hrvatskom državljanicom, s kojom ima šestero djece-svi hrvatski državljani, a za dodati je da stranka nije uopće upisan kao otac u matici rođenih svoje djece. Stranka je više od pet godina na privremenom boravku te je 1.2.2022. podnio zahtjev za odobravanje dugotrajnog boravišta, koji je odbijen zbog nedostatka sredstava za uzdržavanje, vezano za isti predmet pokrenut je upravni spor u 6/2024., koji još nije riješen. Stranka je krajem 2025.g. dobio putnu ispravu, ali ne putnu ispravu po Konvenciji o pravnom položaju osoba bez državljanstva od 28. rujna 1954.g. već posebnu putnu ispravu za stranca, a koja se izdaje strancu pod supsidijarnom zaštitom na rok do dvije godine. No, za ovu stranku ista putna isprava je izdana na razdoblje od 4.12.2025. do 20.4.2026., dakle, na razdoblje od 4 mjeseca, što je van svih propisa, a posebice je važno to što nije postupljeno po zahtjevu koji je podnio već je nadležno tijelo samo preimenovalo zahtjev u zahtjev za posebnu putnu ispravu za stranci. Stoga ćemo vezano za isto tražiti detaljno objašnjenje MUP RH.

PGP Sisak je tijekom 2025.god. asistirao kod **4 stranke** prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave za osobe bez državljanstva temeljem Konvencije, a koje stranke su osobe bez državljanstva ili su neutvrđenog državljanstva, što znači da nisu upisane u knjigu državljana niti jedne države. Za 1 /jednu/ stranku M.D. /26 305/ pisana je upravna tužba zbog šutnje administracije zbog ne poštivanja rokova propisanih Zakonom o općem upravnom postupku.

<https://www.crpsisak.hr/2025/04/ad-hoc-report-konvencijske-putovnice/>

Pozitivan primjer iz prakse PGP Sisak:

D.B. /23 104; 27 119/ iz Darde - putovnica za osobe bez državljanstva našoj stranci B.D. je izdana 19. rujna 2025. Zanimljivo je da je stranka prvi put podnijela zahtjev putem PGP-a Sisak 2019. Trebale su joj četiri (4) godine da dobije putovnicu prema Konvenciji iz 1954. o pravnom položaju osoba bez državljanstva, budući da ju je dobila 2023., s rokom valjanosti od dvije godine. Istekla je 24. travnja 2025. U travnju 2025. PGP je pomogao stranci da podnese novi zahtjev za putovnicu po Konvenciji iz 1954. Dakle, ovaj put je trebalo četiri (4) mjeseca da dobije putovnicu. PGP Sisak to smatra vrlo pozitivnim napretkom u rješavanju problema apatridije u Hrvatskoj.

-PGP Sisak je 2017.g. započeo intenzivan rad na borbi protiv bezdržavljanstva te slijedom toga u 6/2019.g. osnovao Koordinaciju za bez državljanstvo u RH. Cilj osnivanja iste i održavanja prvog sastanka bio je uspostavljanje oblika buduće suradnje u vezi rješavanja problematike

bez državljanstva, podizanja svijesti i razmjene informacija o ovoj problematici. Drugi sastanak Koordinacije održan je u 10/2020.g. Uslijed nastupa posljedica Covid 19 te razornog potresa na području SMŽ, došlo je do prekida u radu Koordinacije. Nastavak rada Koordinacije za bez državljanstvo uslijedio je ove godine te je treći sastanak iste održan 11.11.2024.g., koji sastanak je smo potvrdila nastavka rada iste, a nadalje će najvažniji zadatak iste biti ozakonjenje postupka radi utvrđivanja bez državljanstva. Kako je tijekom 2025.g. smanjeno djelovanje i sredstva za rad UNHCR-a, planiramo rad Koordinacije nastaviti te inicirati ustanovljavanje postupka za utvrđivanje statusa bezdržavljanstva.

<https://www.crpsisak.hr/2024/11/koordinacija-za-bezdrzavljanstvo-u-republici-hrvatskoj-pgp-a-sisak/>

V. OSTALO

Prepreke u radu-dostupnost sredstava, administrativne prepreke, suradnja s JLRS i tijelima državne uprave, sudjelovanje u postupcima donošenja propisa i sl.

-PGP Sisak osjeća posljedice smanjenja sredstava u smislu nedostatka adekvatnih sredstava EU i nacionalnih natječaja, koji se tiču promocije i zaštite ljudskih prava, te tako PGP Sisak od ulaska RH u EU, nije imao niti jedan adekvatan europski projekt, a što smo prije ulaska u EU imali. Također 2025.g. itekako smo osjetili posljedice smanjenja sredstava zbog negativnih zbivanja u svijetu te rezanja proračuna UN-a i UNHCR-a na svjetskoj razini.

-PGP Sisak pozitivno ocjenjuje novi model trogodišnjeg financiranja BPP, no, iako smo se nadali da će istim biti ubrzana isplata novčanih sredstava ovlaštenim pružateljicama primarne pravne pomoći za prvo trogodišnje razdoblje od 2023-2025.g., ali s tim da opet ukazujemo na činjenicu da su sredstva uplaćena u lipnju 2025.g., tako da se taj problem prolongira i stvara problem za kontinuirano djelovanje.

-Osim toga smatramo da je većina natječaja previše birokratizirana, tako da udruge puno vremena troše na samu administraciju, a ne na kvalitetnu provedbu programa.

-Što se tiče JLRS, iz vlastitog iskustva, ističemo da iste sve manje i manje sredstava odvajaju za civilno društvo. PGP Sisak od SMŽ nije tijekom 2025. godine zaprimio niti 1 euro financijske potpore, a od Grada Siska smo dobili svega 200,00 EUR-a. Od Općine Vojnić PGP Sisak je zaprimio 2.500,00 EUR, tako da JLRS vrlo neznatno i nedovoljno pomažu financiranje rada udruga. PGP Sisak je na području SMŽ jedini ovlašten pružatelj BPP, te bi financiranje iz sredstava lokalne i regionalne samouprave trebalo biti obveza, a ne mogućnost.

U Sisku, 9.1.2026.

PGP/CRP Sisak, S. i A. Radića 6/5, 44000 Sisak, Hrvatska
tel.: + 385 44 571 752; 0800 200 098 | fax: +385 44 521 292
e-mail: pgp-sisak@crpsisak.hr | web: crpsisak.hr, moja-prava.info, romismz.info